

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25

E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: <http://www.amcu.gov.ua> Код ЄДРПОУ 00032767

26.04.2019 № 143-26.13/01-5666

На № _____ від _____

Акціонерне товариство
«УКРТРАНСГАЗ»
Кловський узвіз, 9/1,
м. Київ, 01021

Про початок розгляду справи

Повідомляємо, що розпорядженням Голови Комітету – державного уповноваженого від 25 квітня 2019 року № 01/147-р розпочато розгляд справи № 143-26.13/64-19 за ознаками вчинення суб'єктом господарювання у складі акціонерного товариства «УКРТРАНСГАЗ» та публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг транспортування природного газу, що полягає у придбанні товариством у компанії природного газу для забезпечення послуг балансування за завищеними цінами, та реалізація такого газу АТ «УКРТРАНСГАЗ» для надання послуг балансування замовникам послуг транспортування, що може призвести до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання – замовників послуг транспортування, постачальників природного газу, інших суб'єктів господарювання та обмеження конкуренції на загальнодержавному оптовому ринку природного газу, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Додаток: копія розпорядження від 25 квітня 2019 року № 01/147-р на 5 арк. в 1 прим.

160387

Голова Комітету –
державний уповноважений

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО УПОВНОВАЖЕНОГО**

25 квітня 2019 р.

Київ

№ 01/147-р

Справа № 143-26.13/64-19

Про початок розгляду
справи про порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

Голова Антимонопольного комітету України – державний уповноважений Ю. ТЕРЕНТЬЄВ, розглянувши подання Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства від 10.04.2019 № 128-01/1716-П і відповідні матеріали,

ВСТАНОВИВ:

- (1) Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу визначаються Законом України «Про ринок природного газу».
- (2) Діяльність із транспортування природного газу здійснюється оператором газотранспортної системи, яким згідно зі статтею 1 Закону України «Про ринок природного газу» є суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із транспортування природного газу газотранспортною системою на користь третіх осіб (замовників).
- (3) Акціонерне товариство «УКРТРАНСГАЗ» (далі – АТ «УКРТРАНСГАЗ», Товариство, Відповідач 1) здійснює діяльність із транспортування природного газу магістральними газопроводами на підставі ліцензії на право провадження господарської діяльності з транспортування природного газу, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ трубопроводами серії АЕ № 194511, виданої згідно із постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики від 28 лютого 2013 року № 211. Строк дії ліцензії – безстрокова.

- (4) Згідно з частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у таких сферах, зокрема, як транспортування природного і нафтового газу трубопроводами.
- (5) Суб'єкт господарювання в особі АТ «УКРТРАНСГАЗ» є суб'єктом природної монополії на ринку послуг транспортування природного газу магістральними трубопроводами і єдиним суб'єктом господарювання, який може надавати зазначену послугу на території України.
- (6) Отже, АТ «УКРТРАНСГАЗ» має ознаки такого, що займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг транспортування природного газу магістральними трубопроводами України протягом 2017-2018 років. У 2019 році становище АТ «УКРТРАНСГАЗ» залишилося незмінним.
- (7) Відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» постачальник природного газу – суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із постачання природного газу; постачання природного газу – господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і полягає в реалізації природного газу безпосередньо споживачам на підставі укладених з ними договорів.
- (8) Публічне акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» (далі – НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», Компанія, Відповідач 2) здійснює господарську діяльність із постачання природного газу на підставі ліцензії на право провадження господарської діяльності з постачання природного газу на території України, затвердженої постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 21.04.2017 № 527.
- (9) За наявною в Комітеті інформацією, частки НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» на ринку природного газу у 2017 - 2018 роках, становили більше 60 % загального обсягу ринку.
- (10) Отже, НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» має ознаки такої, що займала у 2017 - 2018 роках монопольне (домінуюче) становище на загальнодержавному ринку первинної реалізації природного газу.
- (11) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», контроль – вирішальний вплив однієї чи декількох пов'язаних юридичних та/або фізичних осіб на господарську діяльність суб'єкта господарювання чи його частини, який здійснюється безпосередньо або через інших осіб, зокрема, завдяки в тому числі праву володіння чи користування всіма активами чи їх значною частиною.
- (12) Враховуючи зазначене та те, що єдиним акціонером АТ «УКРТРАНСГАЗ» є НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» (100 % акцій), а також зважаючи на положення Статуту АТ «УКРТРАНСГАЗ», Товариство пов'язане з НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та визначаються єдиним суб'єктом господарювання.
- (13) Відповідно до пункту 5 глави 1 розділу I Кодексу ГТС (у редакції від 15.06.2018), замовник послуг транспортування - юридична особа або фізична особа – підприємець, яка на підставі договору транспортування, укладеного з оператором газотранспортної системи, замовляє одну чи декілька складових послуг

транспортування природного газу (замовлення розподілу потужності, замовлення транспортування природного газу, послуга балансування).

- (14) Пунктом 4 глави 1 розділу I Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.09.2015 № 2494 (далі – Кодекс ГРМ), визначено, що Оператор газорозподільної системи (далі – Оператор ГРМ) – суб'єкт господарювання, що на підставі ліцензії здійснює діяльність з розподілу природного газу газорозподільною системою, яка знаходиться у його власності або користуванні відповідно до законодавства, та здійснює щодо неї функції оперативно-технологічного управління.
- (15) Отже, публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Сумигаз» (далі – ПАТ «Сумигаз», Заявник 1), публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Чернівцігаз» (далі – ПАТ «Чернівцігаз», Заявник 2), публічне акціонерне товариство «Закарпатгаз» (далі – ПАТ «Закарпатгаз», Заявник 3), публічне акціонерне товариство «Вінницягаз» (далі – ПАТ «Вінницягаз», Заявник 4), публічне акціонерне товариство «Волиньгаз» (далі – ПАТ «Волиньгаз», Заявник 5), публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Чернігівгаз» (далі – ПАТ «Чернігівгаз», Заявник 6), публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Житомиргаз» (далі – ПАТ «Житомиргаз», Заявник 7), публічне акціонерне товариство «Тисменицягаз» (далі – ПАТ «Тисменицягаз», Заявник 8), публічне акціонерне товариство «Київоблгаз» (далі – ПАТ «Київоблгаз», Заявник 9), публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Рівнегаз» (далі – ПАТ «Рівнегаз», Заявник 10), публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Львівгаз» (далі – ПАТ «Львівгаз», Заявник 11), публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Хмельницькгаз» (далі ПАТ «Хмельницькгаз», Заявник 12), відповідно до ліцензій, виданих НКРЕКП на провадження господарської діяльності з розподілу природного газу на відповідній території, є Операторами ГРМ у розумінні норм Кодексу ГРМ та відповідно до укладених Договорів транспортування природного газу – замовниками послуг транспортування.
- (16) За інформацією Заявників, протягом 2017 - 2018 років АТ «УКРТРАНСГАЗ» здійснювало закупівлю природного газу переважно в НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», у тому числі за переговорною процедурою та відкритими торгами, за вартістю, вищою, ніж ціна природного газу, зокрема, на товарній біржі «Українська енергетична біржа» (далі – ТБ «Українська енергетична біржа»).
- (17) За наявною в Комітеті інформацією, середньозважена вартість реалізації природного газу НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» АТ «УКРТРАНСГАЗ» є вищою, ніж середньозважена вартість реалізації природного газу НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» промисловим споживачам та оптовим покупцям.
- (18) Закупівля АТ «УКРТРАНСГАЗ» природного газу за цінами, що є вищими від ціни на природний газ, який НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» реалізує промисловим споживачам та оптовим покупцям, а також вищими за ціни на ТБ «Українська енергетична біржа», призводить до підвищення базової ціни природного газу, який використовується для надання Товариством послуг балансування суб'єктам господарювання, що є замовниками послуг транспортування природного газу на відповідному ринку, а відтак призводить до підвищення ціни природного газу для кінцевого споживача.

- (19) Також, за наявною в Комітеті інформацією, рішенням № 83 загальних зборів акціонерів АТ «УКРТРАНСГАЗ» від 30.01.2017, яке підписане Головою правління НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», надано згоду на вчинення Товариством правочину щодо закупівлі природного газу для виробничо-технологічних потреб, власних потреб та балансування на період січень - квітень 2017 року, із застосуванням переговорної процедури закупівлі, обсягом 1 600 000 тис. м³ (що становить близько 5 % обсягу загальнодержавного ринку первинної реалізації природного газу у 2017 році), загальною вартістю до 13 399 680 000 грн (з ПДВ).
- (20) За результатами такої процедури закупівлі укладено договір про закупівлю природного газу з єдиним акціонером – НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ». За наявною в Комітеті інформацією, у подальшому протягом дії вищезазначеного договору сторони уклали 5 додаткових угод про зміну ціни, яка поступово зростала, без об'єктивно виправданих на те причин.
- (21) Закупівля АТ «УКРТРАНСГАЗ» у НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» за переговорною процедурою природного газу, у тому числі для надання Оператором ГТС послуг балансування замовникам послуг транспортування шляхом придбання значних обсягів природного газу за цінами, що були вищими від ринкових цін, які склалися за умов конкуренції на ТБ «Українська енергетична біржа» (так, для прикладу, за наявною в Комітеті інформацією, ціна природного газу закупівлі АТ «УКРТРАНСГАЗ» у НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» у період лютий - квітень 2017 року вища на 5 – 13 %), за певних умов може призвести до понесення додаткових витрат замовників послуг транспортування, ущемлення інтересів таких суб'єктів господарювання та, як наслідок, може мати негативний вплив на стан конкуренції на загальнодержавному оптовому ринку природного газу в цілому.
- (22) Отже, дії АТ «УКРТРАНСГАЗ» та ПАТ НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» як єдиного суб'єкта господарювання, які полягають у придбанні Товариством у Компанії природного газу для забезпечення послуг балансування за завищеними цінами, та реалізація такого газу АТ «УКРТРАНСГАЗ» для надання послуг балансування замовникам послуг транспортування, що може призвести до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання – замовників послуг транспортування, постачальників природного газу, інших суб'єктів господарювання та обмеження конкуренції на загальнодержавному оптовому ринку природного газу, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку послуг транспортування природного газу магістральними газопроводами, шляхом вчинення дій, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 і 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктами 20² і 21 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції

розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Голова Антимонопольного комітету України – державний уповноважений

ПОСТАНОВИВ:

1. Розпочати розгляд справи за ознаками вчинення суб'єктом господарювання у складі акціонерного товариства «УКРТРАНСГАЗ» та публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку послуг транспортування природного газу, що полягає у придбанні товариством у компанії природного газу для забезпечення послуг балансування за завищеними цінами, та реалізація такого газу АТ «УКРТРАНСГАЗ» для надання послуг балансування замовникам послуг транспортування, що може призвести до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання – замовників послуг транспортування, постачальників природного газу, інших суб'єктів господарювання та обмеження конкуренції на загальнодержавному оптовому ринку природного газу, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі Департаменту розслідувань порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Голова Комітету –
державний уповноважений

ЗГІДНО
Начальник загального
відділу
Яремко
І. К. ЯРЕМКО

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ